

Vážení čtenáři,

pomalou jsme vyloukli do podzimního období, ale nějaký ten záblesk babího léta nás ještě čeká. Vzpomeneme na Její Veličenstvo Alžbětu II., ve Sloupu jsme se 16. září rozloučili s paní hraběnkou Marií Salmovou, společně jsme si připomněli evropský Den bez aut a svezli se historickou tramvají.

Ing. Tomáš Kryl pro nás připravil historickou vycházku Olomouc Aeskulapova a Hippokratova, na svého posledního krále můžeme vzpomenout při historické

slavnosti na zámku v Horních Tošanovicích, zajímavý přírodovědný vycházku si užijeme se SEV Iris, nabitý program má Den architektury i Festival ptactva. S Jánem Kadlecem si můžete projít drobné památky další olomoucké městské části. Zajímavou filmovou reflexi nás provede Jindřich Andrš.

V barevné verzi můžete náš měsíčník sledovat na www.kcolomouc.cz. Příjemné babí léto přeje

Redakce

- Drobné památky Klášterního Hradiska
- ČSOP – Ekocentrum Iris
- Kde ptáci v Česku narážejí do skel?
- Pozorovatelé ptactva ...
- Muzeum Rýmařov
- kulturní akce ve Velké Bystřici
- Není past jako past
- TIC Konice
- Knihovna města Olomouce
- Lásko pod kapotou
- Za Jejím Veličenstvem, královnou Alžbětou II.

Olomouc Aeskulapova a Hippokratova

Vážení přátelé,

dovoluji si Vás srdečně pozvat na premiéru prohlídkového okruhu OLOMOUC AESKULAPOVA A HIPPOKRATOVA, která se u příležitosti 220. výročí přenesení nejstarší vojenské nemocnice v ČR do kláštera Hradisko uskuteční v neděli 16. října 2022 se začátkem ve 13:30 hod. v areálu fakultní nemocnice u autobusové zastávky III. interní klinika.

Délka programu cca 2,5 hod. s ukončením na Gorazdově náměstí.

Důležitá upozornění:

Na prohlídku je z důvodu limitovaného počtu míst nutná rezervace. Tu, prosím, učiňte na mailové adrese tomas.kryl@email.cz.

Přihláška je automaticky považována za přijatou a platnou. Reagováno na ni bude pouze v případě překročení kapacity a odmítnutí přihlášky.

S úctou

Tomáš KRYL

průvodce * moderátor
popularizátor historie *
tomas.kryl@email.cz
www.nejlepsipruvodce.cz
www.olopremyslovci.cz

www.nejlepsipruvodce.cz

Ing. Tomáš KRYL



Vás srdečně zve
na prohlídkový okruh

OLOMOUC AESKULAPOVA A HIPPOKRATOVA

220. výročí nejstarší vojenské nemocnice na Hradisku

Šest století olomouckých apatyk, lékáren a farmaceutů, stejně jako dalších zdravotnických profesí - kořenářek, mastičkářů, felčářů, ranhojičů, katů, lékařů. Osm století od středověkých hospitálů, přes vojenský špitál a zemské ústavy k univerzitní nemocnici.

Slavní pacienti olomouckých doktorů: Mozart, Beethoven, císařové Friedrich III. a Leopold II., Vavro Šrobár, Petr Bezruč nebo Hana Benešová.

Morové rány, nebezpečné nákazy, černá smrt, francouzská nemoc. Co (ne)víte o první úspěšné transplantaci na světě, o nejstarší moravské lékárně, historii záchranné služby nebo o „tajné“ epidemické nemocnici..?

...příběhy v souvislostech.



neděle 16. října 2022, 13:30 hod.

sraz ve fakultní nemocnici u autobusové zastávky III. interní klinika

vstupné: 110 Kč
(70 Kč děti 6 – 14 let)

(prohlídka se uskuteční za každého počasí; **nutná rezervace na tomas.kryl@email.cz**)
Přihláška je automaticky považována za přijatou a platnou, nebude potvrzována.

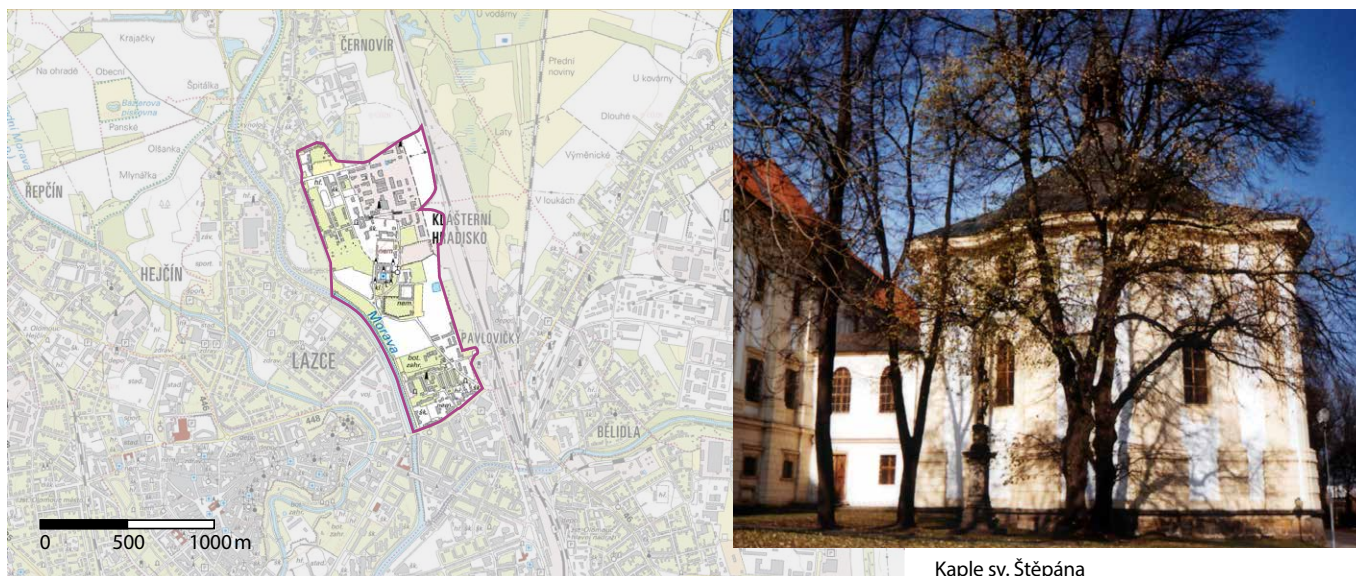


Drobné památky Klášterního Hradiska

Paměť krajiny zachovaná v brodu přes řeku Moravu.

Pod horami plyne věčná řeka, nad řekou stojí klášter. Vyjeví se někomu krása, kterou v sobě tají ?

Korejský mnich Hamho Tuktchong 1376–1433



Kaple sv. Štěpána

Území malé obce s významným barokním komplexem kláštera se rozkládá na levém břehu řeky Moravy na severovýchod od centra města. Na vyvýšeném místě stávalo na pevném skalním podloží hradisko, poskytující ochranu brodu, který zde umožňoval bezpečný přechod řeky po kamenném prahu. Tudy přecházely karavany s otroky z východu, kupci, vojáci i poutníci. V roce 1077 byl na místě hradu, který podle pověsti postavil kníže Břetislav, založen olomouckým údělným knížetem Otou Sličným a jeho manželkou Eufémií klášter s kostelem sv. Štěpána. Ten se potom stal rodinným klášterem a pohřebišťem olomouckých Přemyslovců. Klášter se stal centrem rozsáhlého panství, byl však mnohokrát pobořen a po válečných požárech znovu povstával z popela. Naposledy to bylo po třicetileté válce, kdy byl na sutinách vystavěn barokní skvost Moravy. Ves pod jeho úbočím – to bylo jen několik domků, hospodářský dvůr, mlýn a hospody. Název Hradisko znamenal staroslovanské pojmenování místa, kde stával hrad.

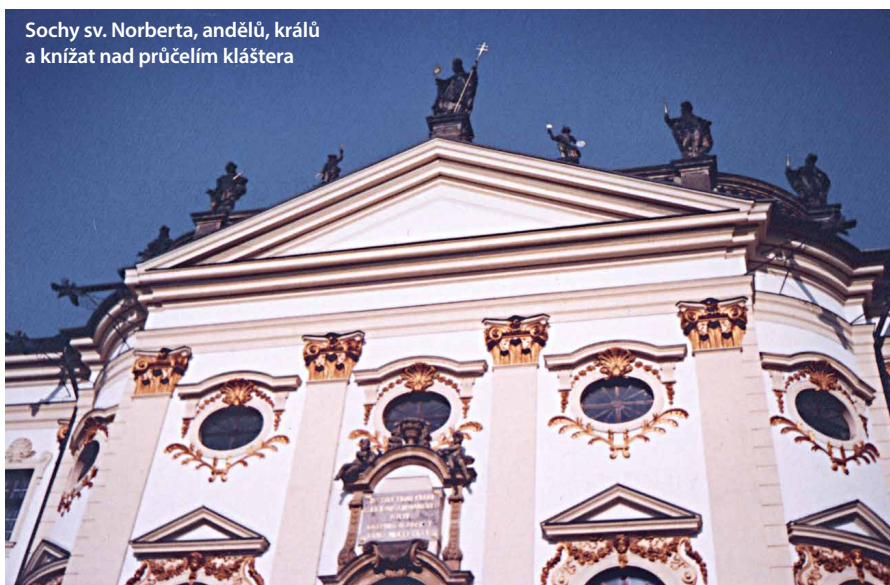
Rozsáhlý areál premonstrátského kláštera tvořily vlastní objekty kláštera na obdélníkovém půdorysu s nárožními věžemi, kostel s vysokou věží, na níž byly na třech stranách sluneční hodiny, dále kaple sv. Štěpána, velký hospodářský dvůr se stájemi pro andaluské bělouše, rozsáhlé okrasné i užitkové zahrady s letohrádkem,

skleníky, oranžieriemi a s kamennou sochařskou výzdobou. Klášter obklopovaly rybníky, od Hradského mostu k němu vedla lipovými alejemi cesta vyzdobená barokními sochami svatých. Od kláštera směřovala cesta k poutnímu kostelu na Svatém Kopečku, který také patřil řádu premonstrátů. Pod klášterem stával až do 17. století mlýn, který sloužil krátkou dobu i k výrobě papíru. V dobách záplav se území kláštera stávalo ostrovem nad vodami.

Chceme-li poznávat drobné památky Klášterního Hradiska, nemůžeme se vy-

hnout vlastnímu objektu kláštera, k němuž vždy směřovaly zraky věřících. Od roku 1802 slouží Vojenské nemocnici, ale nyní i ke kulturním účelům a postupně se jeho vzácné památky restaurují. Nebudou zde popsány soubory soch, nástěnné malby a štuková výzdoba uvnitř budov, na to by nestačil jeden článek. Zájem věnujeme vnější výzdobě kláštera a jeho blízkému okolí.

Na pravé straně vystupuje stavba kaple sv. Štěpána prvomučedníka. Původní prelátská kaple s barokní výzdobou byla přistavěna ke klášteru v letech 1726–1732.



Sochy sv. Norberta, andělů, králů a knížat nad průčelím kláštera

Drobné památky Klášterního Hradiska



Kamenný kříž z r. 1848

Od zrušení kláštera v roce 1784 slouží jako farní kostel. Byly do ní přeneseny ostatky přemyslovských zakladatelů kláštera.

Před vchodem do kaple stojí mezi lipami na vysokém čtyřhranném podstavci kamenný kříž s ukřižovaným Kristem, který pochází z roku 1848.

Nad průčelím na římsě stojí sedm barokních soch. Uprostřed na nejvyšším místě je to zakladatel premonstrátského řádu sv. Norbert s monstrancí a patriarším křížem. Po jeho stranách drží dva andělé zářící šestipé hvězdy a zrcadla. Hvězdy jsou symbolem duchovního světla, zrcadla se dívají do minulosti a do budoucnosti. Sochy po stranách představují přemyslovské za-



Sv. Jan Nepomucký

kladatele, údělná knížata Otů I. Sličného, Otů III. a krále Vratislava II. a Vladislava II. Hlavy králů zdobí královské koruny, hlavy knížat knížecí čepice.

Z původní sochařské výzdoby před vchodem do kláštera zůstalo jen sousoší sv. Jana Nepomuckého od olomouckého sochaře Josefa Winterhaldera z roku 1737. Svatý Jan Nepomucký má na levé straně chlapce a starce s dítětem, napravo stojí postava archanděla Michaela původně s těžkým mečem a ďábel ležící u jeho nohou. Sousoší bylo bohužel poškozeno, andělovi chybí zbraň a zlému démonovi hlava. Přesto jeho návštěva znamená mimořádný umělecký zážitek.

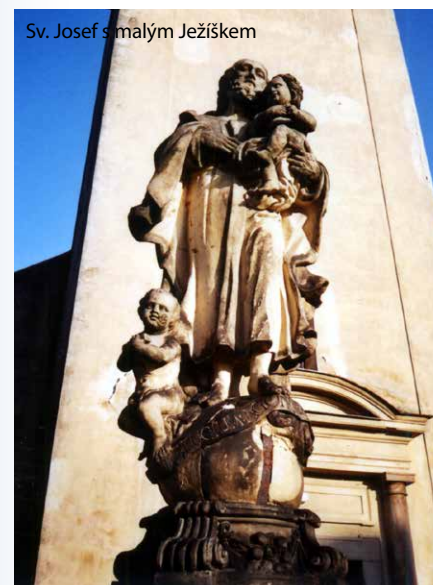
Naproti stojícího sousoší, vlevo před vchodem stávala socha sv. Libora od so-



Archanděl Michael s poraženým ďáblem

chaře Ondřeje Zahnera z roku 1736. Když byl klášter zrušen, byla přestěhována na prostranství před kostelem v Penčicích. Tam ji můžeme najít dodnes, spolu s dalšími sochami sv. Josefa s malým Ježíškem z roku 1733 od Davida Zurna a sv. Jáchyma z roku 1709 od neznámého sochaře. Sousoší jsou bohužel poškozena a chybí jim atributy v rukách.

V bývalé aleji kolem cesty k městu stály proti sobě dvě řady soch, z nichž některé se zachovaly v obcích kolem Olomouce. Z putování za drobnými památkami se tak může stát i několikadenní výlet. Mimo Penčice se třemi sochami stojí na návrší v polích u Tážal socha sv. Norberta z roku 1708. O rok starší je socha Panny Marie s dítětem v Náměšti na Hané, kam byla



Sv. Josef s malým Ježíškem



Sv. Jáchym



Sv. Libor, dnes v Penčicích

Drobné památky Klášterního Hradiska

přemístěna v roce 1795. Obě pocházejí pravděpodobně z dílny sochaře Davida Zurna. V Blatci nad úvozem u silnice k Tážalům stojí socha sv. Linharta z roku 1733 od neznámého autora. Další socha se ocitla v Císařově na okrese Přerov, kde najdeme sochu sv. Anny Samotřetí z roku 1739. Soubor soch při hradištské aleji dosahoval celkem asi dvanácti kusů, všechny až na sv. Jana Nepomuckého byly odstraněny po zrušení kláštera a o jejich kráse a symbolice se již nelze přesvědčit na jednom místě.

Barokní doba dávala práci umělcům a ti vytvářeli v přírodě velkolepé divadlo. Církevní památky a symboly se tak staly součástí velkého chrámu přírody, v němž se odehrávalo velké množství slavností, průvodů a procesí. Bývalou alej soch doplňovaly stromy, pozůstatky alejí můžeme najít například na Černé cestě mezi novým sídlištěm a plechovými ohradami.

Mimo areál kláštera se nalézá před vchodem do Střední zemědělské školy

busta profesora Jana Rudolfa Demela. J. R. Demel byl průkopníkem zemědělského pokroku a družstevní svépomoci.

Působení jazykovědce Josefa Dobrovského v letech 1789 až 1790 připomínala jeho bronzová busta ve vchodu do kláštera.

Nedávnou dobu nám může připomenout pomník u bývalého Domu družby v areálu firmy Hopi na Sokolovské ulici. Betonová holubice míru nad reliéfy tváří vojáků měla symbolizovat družbu národů SSSR a ČSSR. Na zadní straně jsou citáty maršála R. J. Malinovského a Klementa Gottwalda polité červenou barvou.

V předvánoční době si ve slavnostně vyzdobeném městě můžeme vzdáleně připomenout slavnosti, jež se odehrávaly v našem městě v dobách minulých. Barokní doba uměla propojit krásu přírody se vznešeností lidského ducha. My můžeme v tichém úžasu postát v zimním podvečeru před nádherně renovovanou stavbou kláštera, projít se alejí mezi sochami a vzpo-



Holubice míru s citáty Kl. Gottwalda a maršála Malinovského

menout na ty, kteří se o náš krásný zázitek zasloužili.

Vážení čtenáři, dostali jsme se do poloviny naší cesty kolem města. Nezbyvá mi, než předat vám přání klidných svátků a hodně štěstí v novém roce.

Ján Kadlec



ČSOP – Ekocentrum Iris plánuje na říjen tyto akce:

Nordic Walking okolím Skalky

středa 5. října

Vycházka nejen pro seniory z Pivína do lázní Skalka. Pod vedením paní Lenky Sehnalové si vyzkoušíme severskou chůzi s hůlkami. Projdeme se částí naučné stezky, navštívíme jezírka nad Skalkou a vyzkoušíme si hravé interaktivní prvky „Tóny lesa“. Z lázní se vydáme k biocentru s novou přírodní nádrží u Čelčic. Ráno společný odjezd vlakem v 9:59 do Pivína. Návrat z Čelčic do 14 hod. Délka trasy asi 6 km.

Uklidíme si Hloučelu!

sobota 8. října

Tradiční úklid obou břehů říčky Hloučely mezi Kosteleckou a Tichou ulicí. Sraz v 9:00 u občerstvení U Abrahámka, zde obdržíte pytle a prac. rukavice. Na závěr bude pro účastníky úklidu připraveno opékání dobrot na ohýnku.

Naučná stezka Hrubá Voda - voda živá

středa 12. října

Podzimní vycházka nejen pro seniory okolím Hrubé vody. Projdeme si naučnou stezku a vystoupíme na zřícenině hradu Hluboký. Ráno společný odjezd vlakem v 8:35 do stanice „Hrubá voda zastávka“ (s přestupem v Olomouci). Návrat do 14 hod. Délka trasy 3 až 4 km.

Den otevřených dveří v Ekocentru Iris

úterý 18. října

Hravé i poučné odpoledne v Ekocentru Iris plné různorodých aktivit pro všechny věkové kategorie. Podzimní tvoření na zahradě, ukázka úsporných opatření v nové budově - aneb jak ušetřit za energie, v každou celou hodinu prohlídka budovy s výkladem, představení nových informačních panelů, ukázka aktivit z našich ekologických programů, hravý koutek pro děti, zdravé grilování pro všechny. Akce trvá od 15 do 18 hod.

Putování ke zřícenině hradu Melice

středa 19. října

Vycházka nejen pro seniory, při níž si projdeme naučnou stezku Melice u Pustiměře. Dovede nás ke zřícenině hradu Melice a dále k torzu rotundy sv. Pantaleona a chrámu sv. Benedikta. Ráno odjezd autobusem v 10:00 do zastávky „Pustiměř, ZŠ“. Návrat do 14:30 hod. Délka trasy asi 7 km.

Stezka Hloučelou ke Dni stromů

21.–31. října

Samoobslužná stezka s informacemi o dřevinách říčky Hloučely bude vyvěšena v úseku od Kostelecké ul. po nový parčík za nemocnicí. Doplněno hravými úkoly pro děti.

Den stromů

sobota 22. října

Tradiční osvětová akce na nám. T. G. Masaryka v Prostějově. Pro všechny věkové skupiny zde bude připraven dopolední program. Výstava o významu stromů a alejí, kulturní program, živá hudba, informace pro dospělé a hravé, výtvarné a naučné aktivity pro děti. Akce probíhá od 9 do 12 hod.

ČSOP – Ekocentrum Iris plánuje na říjen tyto akce:

Podzimní prázdniny v Ekocentru Iris

26.–27. října, od 8 do 16 hod.

Dvoudenní příměstský tábor v našem ekocentru. Děti čekají vycházky, tvořivé, hravé i pohybové aktivity na zahradě. Cena 900 Kč. Bližší informace a přihlášky na www.iris.cz.

Běleckými stezkami do Hluchova

středa 26. října



Kontakt:
ČSOP, Ekocentrum Iris
Husovo nám. 67,
796 01 Prostějov
tel. 603 730 594, 737 898 777
e-mail: iris@iris.cz
www.iris.cz, FB: Ekocentrum Iris

Vycházka nejen pro seniory povede lesními cestami z Přemyslovic do Hluchova. Projdeme kolem několika informačních panelů a přístřešků na naučné stezce a od pozorovatelné na kopci Habrky dojdeme k nově vybudované Fit stezce u Hluchova. Ráno společný odjezd do Přemyslovic autobusem v 9:30 (st. č. 1), návrat z Hluchova do 13:40. Délka trasy 6 až 7 km.

Za lesními skřítky na Chlum

čtvrtek 27. října

Vycházka o podzimních prázdninách pro rodiny s dětmi. Vydáme se do lesů za skřítky, kteří si pro děti i dospělé připravili záladné úkoly. Ráno společný odjezd do Alojzova autobusem v 9:30 (st. č. 1), návrat ze Seloutek do 13:30.

Akce finančně podpořilo Statutární město Prostějov, Olomoucký kraj a Ministerstvo životního prostředí v rámci programu rozvoje pozemkových spolků ČSOP a projektů „Mezigenerační aktivity v přírodě“ a „Budova, která učí“.



Moravský ornitologický spolek – středomoravská pobočka ČSO

Bezručova 10
750 02 PŘEROV 1
Česká republika
tel.: +420 776 746 980 – nonstop
tel.: +420 606 324 763 – kontaktní osoba pro média
e-mail: info@mos-cso.cz

Bankovní spojení: 32434831/0100
www.mos-cso.cz



Kde ptáci v Česku narážejí do skel? Zapojte se do pátrání, vyzývají ornitologové veřejnost

Praha, 29. září 2022. Milion ptáků ročně přijde v Česku o život poté, co narazí do prosklené překážky, odhadují ornitologové. Aby zmapovali nebezpečná místa, organizují 3.–9. října akci **Týden skleněného zabijáka**, ve které budou odborníci i veřejnost pátrat po místech, kde ptáci narážejí do skel. Nejčastěji jde o zrcadlicí pláště obchodních center či moderních výškových domů, průhledné spojovací krčky budov, ale i prosklené stěny zastávek. Údaje získané při hromadném mapování ptáků zabíjených o sklo poskytnou České společnosti ornitologické (ČSO) přesnější čísla a jasné argumenty pro jednání s majiteli nebezpečných objektů.

Jde o jednu z nejčastějších příčin úmrtí ptáků, přesto se o ní příliš nemluví. „Náraz do prosklené plochy patří vedle sražení autem a úhynu na drátech a sloupech vysokého napětí k nejčastějším důvodům, proč u nás divoce žijící ptáci hynou. Problém ale není tolik viditelný. Zatímco mrtvé ptáky na silnicích nebo pod vysokým napětím vidíme často, opeřence, kteří zahynou po nárazu do skleněné plochy, uklidlové čtyři velmi rychle odstraní. Jde

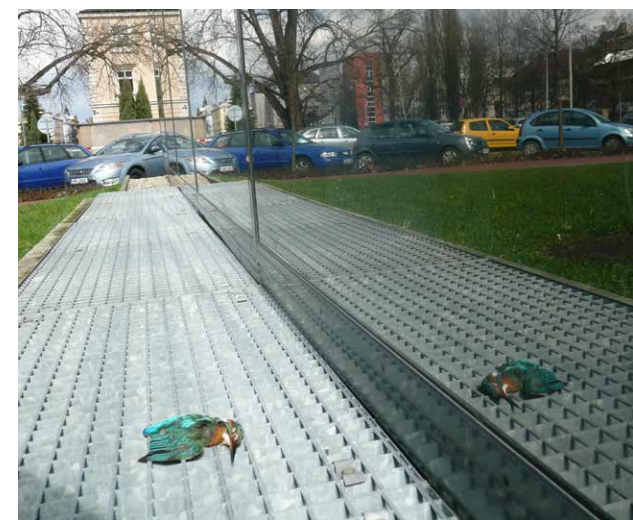
o neviditelný, ale velký problém,“ zdůrazňuje Lukáš Viktora, který se v ČSO zabývá ochranou ptáků ve městech.

Podle Viktory jsou pro ptáky nejnebezpečnější skleněné plochy, které jsou buď průhledné, nebo zrcadlicí. „Průhledné sklo, jako je například plášť autobusové zastávky, anebo protihluková stěna u dálnice, nedokáže pták zaznamenat jako překážku a v plné rychlosti do ní narazí. U zrcadlicích plášťů budov, které často vidíme například na obchodních centrech nebo výškových budovách, je problematické, že zrcadlí buď oblohu anebo okolní zeleň. Stávají se tak pro ptáky neviditelnými a poskytují fikci možného průletu,“ vysvětluje Viktora.

Po nebezpečných místech, kde se ptáci zabíjejí a zraňují o skla, budou v týdnu 3.–9. října pátrat lidé po celém světě. Akci Global Bird Rescue organizuje FLAP Canada a v Česku se koná pod záštitou ČSO. „Mapovat ptáky zabité o skla může opravdu každý. Stačí obejít skleněné plochy v okolí. Když pak lidé najdou zabitého

nebo zraněného ptáka, je důležité zadat informace o nálezu – datum, čas, místo a fotodokumentaci – do databáze birds.cz,“ vysvětluje Gabriela Dobruská, která se v ČSO věnuje osvětě a koordinuje Týden skleněného zabijáka.

Ledňáček říční zahynul po nárazu do zrcadlicího pláště budovy. Foto: Kateřina Ševčíková/ČSO



Kde ptáci v Česku narážejí do skel? Zapijte se do pátrání, vyzývají ornitologové veřejnost

Týdnem skleněného zabijáka pátrání po nebezpečných plochách nekončí. „*Informace o ptácích, kteří se zabili či zranili nárazem do skla, sbíráme celoročně. Uvítáme i zpětná hlášení a především průběžná, která nám řeknou, že na konkrétní budově opakovaně dochází k nárazům ptáků do skel. Z dosavadních zkušeností při jednání s majiteli a provozovateli nebezpečných skleněných ploch víme, jak je důležité mít data, o která se můžeme opřít,*“ říká Viktor.

Semináře a školení

Kromě osvěty pro veřejnost ČSO pořádá školení, semináře a webináře pro architekty, staváře, projektanty, úředníky i učitele. Dále se podílí na vývoji zabezpečovacích prvků a posuzování rizikových staveb a sbírá data o rizikových stavbách.

- Termíny seminářů a školení na <https://www.birdlife.cz/seminare/>

Silueta dravce není funkční

Skleněné plochy lze zabezpečit tak, že je lidé pro ptáky zviditelní. „Silueta jednoho dravce nefunguje. Ze všeho nejdůležitější je zajistit, aby ptáci měli možnost včas si prosklených ploch všimnout a bezpečně se jim vyhnout. K tomu slouží například barvy na sklo, samolepící fólie nebo samolepky s nejrůznějšími motivy. Na tvaru ani barvě nezáleží, musí být ale maximálně 10 cm od sebe a z vnější strany – jinak by v případě zrcadlení nebyly vidět,“ zdůrazňuje Viktor.

- Více ve videu ČSO: <https://www.youtube.com/watch?v=cabL4H8U0Nk>

Mezi ptačí oběti skleněných ploch patří jak malí pěvci jako například červenka nebo sýkora, tak i větší draví ptáci jako je poštolka či krahujec. Odhady odborníků hovoří o milionu ptáků v Česku a jedné až dvou miliardách ptáků na celém světě, kteří každoročně zahynou po nárazu do skleněných ploch.

Festival ptactva

Nejvíce problematickým obdobím roku, co se týká nárazů ptáků do skel, bývá podzim, kdy ptáci ve velkých hejnech migrují na jih a při tom musí čelit mnoha proskleným překážkám. ČSO již tradičně první říjnový víkend pořádá Festival ptactva, jehož cílem je upozornit na fenomén ptačí migrace a na nebezpečí, která ptáky na jejich cestách mohou potkat. Akce je

mezinárodní kampaní BirdLife International, v rámci které partnerské organizace organizují v jednotlivých evropských zemích vycházky do přírody spojené s pozorováním ptáků a dalším doprovodným programem. Letos se jedná o jubilejní třicátý ročník.

- Seznam vycházek k Festivalu ptactva v ČR na <https://www.birdlife.cz/pozvanka-na-30-rocnik-festivalu-ptactva/>

Kontakt pro další informace:

Lukáš Viktora,
viktora@birdlife.cz, 777 579 542
Gabriela Dobruská,
dobruska@birdlife.cz, 724 687 996

Informace k akci Týden skleněného zabijáka:

Jak se mohu zapojit?

Vydejte se od 3. do 9. října 2022 ke skleněným plochám ve vašem okolí a pátrejte po mrtvých a zraněných ptácích v blízkosti těchto míst. Ideální je vypravit se na mapování brzy ráno, kdy ještě mrtvolky nejsou odklizené úklidovými četami.

Doporučujeme se zaměřit hlavně na prosklené budovy (obytné, kancelářské, obchodní, průmyslové). V zájmu vaší bezpečnosti naopak nedoporučujeme protihlukové stěny, kde je pro zmapování potřeba pohybovat se v místech se zvýšenou dopravou.

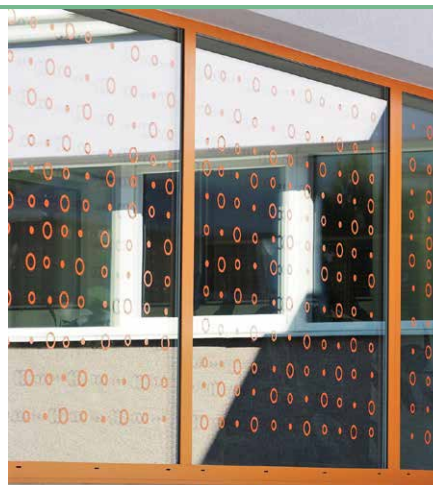
Uložte si do mobilu číslo na nejbližší záchrannou stanici, v případě nálezu zraněného ptáka. Kontakty na záchranné stanice najdete na stránkách zvěrevnouzi.cz nebo využijte stejnojmennou mobilní aplikaci.

Prosíme, respektujte při mapování soukromý majetek a zákazy vstupu.

Co vše je dobré sledovat?

Při nálezu mrtvého nebo zraněného ptáka si zaznamenejte:

- datum a čas nálezu
- co nejpřesnější místo a ideálně i orientaci stěny budovy (S/J/V/Z), u které jste ptáka našli
- nález vyfoťte se skleněnou plochou na pozadí, ne pouze detail uhynulého/poraněného ptáka
- o jaký druh se jedná (pokud ho máte vyfocený, přesné určení zajistí ČSO)



Dříve do těchto zrcadlicích oken školy naráželi ptáci. Teď už je plocha bezpečná – důležité je polepit celou plochu, a to malými ornamenty jakéhokoliv tvaru. Zásadní je, aby byly maximálně 10 centimetrů od sebe, aby se ptáci nesnažili mezi nimi proletět. Foto: ČSO

Co s nasbíranými údaji?

Údaje z mapování vložte do ornitologické databáze Avif na adrese birds.cz.

Po registraci/přihlášení stačí zadat datum a čas vycházky, místo nálezu (obec a ideálně bodem v mapě určete i přesné místo) a do poznámky zadejte orientaci skleněné plochy a heslo „Týden Skleněného zabijáka“ (krok 1). Pak se tlačítkem Uložit dostanete do kroku 2, kde zadáte ptačí druh a v poli Aktivita zvolte možnost zraněný pod skleněnou plochou či mrtvý pod skleněnou plochou. Nezapomeňte nahrát fotografii a zvolte tlačítko Přidat pozorování.

Pokud jste na stejném místě našli více ptáků, zadejte další druh (krok 2). Pro zadání dalšího místa zvolte tlačítko Uložit a začněte od kroku 1.

Pokud nemůžete vložit údaje do výše uvedených databází, můžete nám je poslat e-mailem na adresu viktora@birdlife.cz.

Jak to pomůže ptákům?

Zraněným ptákům pomůžete přímo vy předáním do péče záchranné stanice a díky nasbíraným údajům získáme dobrý argument, o který se budeme moci opřít při jednání s majiteli a provozovateli nebezpečných staveb.

Další informace

<https://globalbirdrescue.org/>
<https://www.birdlife.cz/ptaci-a-skla/>

Pozorovatelé ptactva se sejdou nejen v Tovačově, ale i u Chomoutovského jezera a v Záhlinicích

Letos proběhne již 30. ročník Festivalu ptactva a to nejen u nás, ale i v dalších zemích po celé Evropě. Jde o ornitologické exkurze pro veřejnost, které pořádá Česká společnost ornitologická a její pobočky na takřka 50 místech v České republice.

Na střední Moravě je organizuje Moravský ornitologický spolek, který je pobočkou ČSO.

Chomoutovské jezero

Sraz ve středu 28. 9. v 9:00 na okraji jezera na cestě z Chomoutova do Jachtklubu. Podzimní procházka okolo Chomoutovského jezera. Povídání o tajemstvích ptačí migrace, pozorování ptáků na hladině i v křoví, ukázka odchytu a kroužkování ptáků. Předpokládané ukončení okolo 12:00. Akci pořádá Sluňák ve spolupráci s ČSO a MOS v rámci Ekologických dnů Olomouc.

Tato akce se koná v rámci projektu EDO 21 – 23, spolufinancovaného Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí. Vede Kateřina Ševčíková (sevcikovaka@seznam.cz, 776 746 980).

Tovačov – Hradecký rybník

Sraz v neděli 2. 10. u sádek na Hradeckém rybníce v Tovačově v 8:00. Návštěvníci se mohou těšit na návštěvu Křenovského a Hradeckého rybníka. V těchto dnech je zde možno pozorovat několik druhů racků, čejky chocholaté, lžičáky, hvízdáky, kopřivky a čírky. Možná se již objeví i první severské husy nebo orel mořský. Exkurzi povede Lukáš Brezniak (776 784 827).

Záhlinické rybníky

Sraz v sobotu 1. 10. v 8:15 před hospodou U Čápa v Záhlinicích.

Procházka soustavou rybníků a přilehlým lužním lesem, pozorování ptáků a dalších živočichů a rostlin, ukázka kroužkování. Ukončení do 14:00. Vede Martin Vymazal (m vymazal@seznam.cz, 608 368 333).

Seznam všech akcí pořádaných v České republice najdete na webu ČSO: <https://www.birdlife.cz/pozvanka-na-30-rocnik-festivalu-ptactva/>

Foto a text: Jiří Šafránek



NENÍ PAST JAKO PAST.

Kdysi kladli pasti, dnes používají fotopasti a chrání přírodu.

Že může být pytlák a ochránce zvířat jedna a táž osoba? Ano, může. Pytláctví je jednou z hlavních příčin ztráty živočišných druhů. Právě proti nelegálnímu lovu a obchodu s divokými zvířaty bojuje záchranný program **Kukang** na Sumatře. V rámci spolupráce s místními komunitami zaměstnal dva bývalé pytláky outloňů a luskounů, kteří se stali terénními ochránci přírody. Kukang vytěžil z činnosti pytláků maximum. „Převychování“ pytláci své skvělé dovednosti orientace v pralese a sledování ohrožených divokých zvířat rozšířili o moderní prvky využívané v ochraně přírody – instalaci a kontrolu fotopastí. Na ty se nedávno podařilo zachytit mj. i kriticky ohroženého orangutana sumaterského a vzácnou kočku Temminckovu. „Když se v těchto končinách setkáte s pytláky, překvapí vás, že jsou to lidé znalí přírody, většinou i s pozitivním vztahem ke zvířatům. Horší jsou potom pašeráci, kteří od pytláků zvířata vykupují a přepravují je dále nejen na místní, ale i na mezinárodní trh,“ přibližuje František Příbrský, vedoucí Kukang programu.

PAST

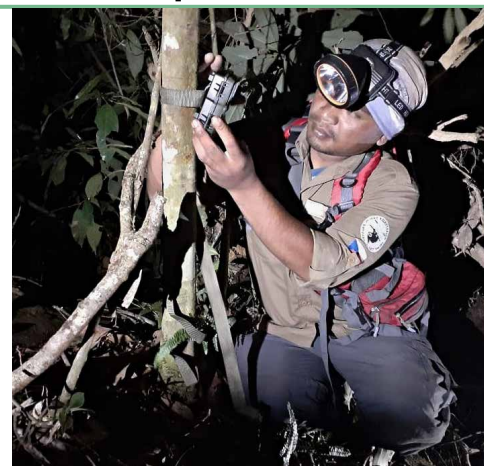
Bývalí pytláci Kaban a Wahyudi žijí v odlehle vesnici na okraji chráněného

ekosystému Leuser, jehož součástí je i Národní park Gunung Leuser, jediné místo na zemi, kde žijí současně sumaterští orangutani, sloni, tygři a nosorožci. „Kaban a Wahyudi byli schopni každý měsíc ulovit až 40 outloňů, ale i mnoho dalších druhů zvířat. Lov byl však nejistý a nijak je netěšil. Když zjistili, že by mohli pytláčení pověsit na hřebík a místo toho tato zvířata chránit, měli z toho velkou radost,“ uvádí Lucie Čížmářová, koordinátorka veterinární péče v Kukang programu.

Zaměstnání těchto mužů v ochraně přírody skutečně přineslo velkou změnu. Nejenže sami přestali divoká zvířata lovit, ale dokonce začali kontrolovat, že tak nečiní ani další členové jejich komunity.

FOTOPAST

Pomocnou metodou, a pomyslným vyvrcholením přerodu bývalých pytláků v ochránce přírody, je pak instalování fotopastí. Právě Kaban a Wahyudi jsou nyní těmi, kteří fotopasti v lokalitách, kde dochází k pohybu divokých zvířat, instalují a pravidelně kontrolují. „Některá zvířata, jako například kočku Temminckovu, se nám nikdy nepodařilo spatřit na vlastní



oči. Vidět je aspoň na videu z fotopasti je něco úžasného. Jsme rádi, že tito a další tvorové v našich lesích stále žijí. Ukazuje nám to, že je pořád co chránit a za co bojovat,“ říká Jhon Gurusinga, koordinátor aktivit v terénní oblasti Kukang programu. Je tedy zřejmé, že po ukončení loveckých aktivit se tu zvířata cítí bezpečně a vracejí se. Fotopasti byly pořízeny díky finanční podpoře partnerské německé organizace Plumploris e.V., která se rovněž zabývá ochranou outloňů.

Iveta Gronská
tisková mluvčí, marketing
+420 608 101 325

Knihovna města Olomouce

Až do konce listopadu je možno se zapojit do soutěže o audioknihu Vlastimila Vondrušky, populárního autora českých historických románů. Soutěžní otázky naleznete v oddělení pro dospělé čtenáře nebo na www.kmol.cz

3. 10. 13 – 18 hodin
pobočka Tabulový vrch – **O Sněhurce, Popelce, Otesánkovi a dalších** – pohádkový kvíz

4. 10. ve 14 hodin
pobočka Holice – **Dětský turnaj v Dobble** – prosíme přihlášení předem na 730 815 117 nebo holic@kmol.cz

každé úterý v 15 hodin
nám. Republiky – **Robotické hračky** – kroužek pro děti od 10 let, které budou plnit zábavné mise s naprogramovanými roboty (např. s roboty z Hvězdných válek). Rezervace 585 545 123, internet@kmol.cz

4. 10. v 17 hodin
pobočka Brněnská – **Chytrý mobil a jak ho využít na maximum** – setkání plné tipů, jak mobil využít k informacím i zábavě

5. 10. v 10 hodin
pobočka Holice – **Medvídek a potopa světa** – setkání nejmenších dětí v rámci projektu S knížkou do života – Bookstart. Dospělé potěší tipy na zajímavé dětské knížky.

5. 10. v 16 hodin
pobočka Neředín – **Knihohrátky** – zábavné aktivity i tradiční tvoření pro děti od 3 let

každý čtvrtek v 15 hodin
nám. Republiky – **Práce s 3D pery** – kreativní práce s moderními technologiemi pro děti od 8 let. Mohou se zapojit i dospělí. Přihlášky 585 545 123, internet@kmol.cz

6. 10. 14 – 17 hodin
nám. Republiky, oddělení pro děti a mlá-

dež – **Mandaly** – výtvarná dílnička pro děti i dospělé, kteří potřebují zklidnit v současné neklidné době

6. 10. v 16:30 hodin
pobočka Jungmannova – **Hrdinové nebo kolaboranti?** – Petr Vaněček přiblíží poměry na olomouckém policejním ředitelství v období 1939 – 1945

10. a 24. 10. v 16:30 hodin
pobočka Jungmannova – **Roboti** – kroužek pro děti od 9 let, které si sestaví z LEGO stavebnice svého robota a naučí se ho naprogramovat. Rezervace 585 545 123, internet@kmol.cz

11. 10. v 17 hodin
nám. Republiky – **Jordánsko** – s Jitkou Brabcovou projdeme zemi ležící na křižovatce kultur, zemi, ke které se váží dobrodružství Lawrence z Arábie a Indiana Jonese

13. 10. v 10 hodin
nám. Republiky – **Být v obraze** – díky spolupráci s organizací SeniorOn se sejdeme nad novými chytrými zařízeními a technologiemi. Tentokrát poznáme netušené možnosti internetu.

17. 10. 15 – 18 hodin
nám. Republiky – **Klub deskových her** – přivítáme každého, do má chuť si zahrát stolní hry. Hry si lze půjčit domů. Tel. 585 545 123, dosp@kmol.cz

19. 10. v 11 hodin
pobočka Holice – **Jak rozeznat podvodné emaily a lži na internetu** – beseda, která pomůže vyhnout se zklamání a rozčilování

20. 10. v 16 hodin
nám. Republiky – **Linoryt** – kreativní dílna. K dispozici budou rydla s různými nástavci, matrice i tiskářské barvy a válečky. Vyrobíme si razítko, vlastní Ex libris nebo jakékoliv

obrazy. Rezervace osobně, 585 545 123 nebo dosp@kmol.cz

25. 10. od 14 hodin
pobočka Holice – **Halloween a netopýři patří k sobě** – kreativní dílnička pro děti

27. 10. od 13 hodin
pobočka Brněnská – **Halloween je za dveřmi** – dílnička, kde si vyrobíme strašidelnou výzdobu do svého pokojíčku

27. 10. v 17 hodin
nám. Republiky – **Posláním ošetřovatel: chov chudozubých** – o zajímavostech ze světa mravenečníků a lenochodů se přijde podělit jejich ošetřovatelka Hana Dostálová

3. 11. v 16 hodin
nám. Republiky – **Kupní, zástavní a darovací smlouva...???** – o nejčastějších smlouvách, s nimiž přijdou lidé do kontaktu, bude velmi srozumitelně povídat JUDr. Jarmila Podivínská

VÝSTAVY

Pobočka Brněnská zve na **Kláru Smolíkovou** a její veselé ilustrace knih o neposedném vynálezci Alnovi.

Budovu na náměstí Republiky oživuje bulharský umělec **Alexandr Genov** a jeho ilustrace knih „Muž, který se směje“ od Victora Huga, „Cortés a Montezuma“ od Maurice Collise a „Pán prstenů“ od J.R.R. Tolkiena

Na pobočce Jungmannova si do konce října nenechte ujít malby a fotografie přírody autorky **Věry Krajňákové**.

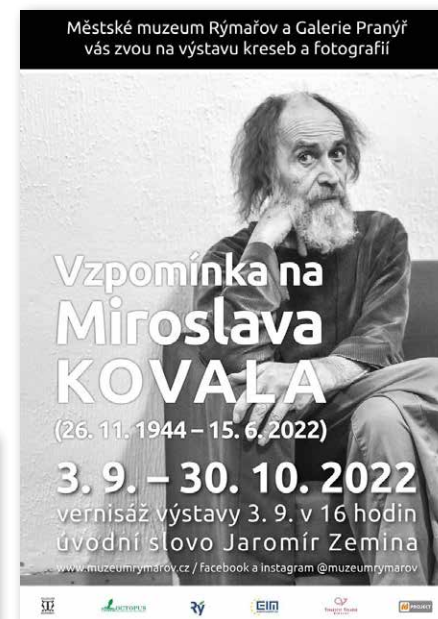
Pobočka Holice nabízí grafiky žáků 2. stupně ZŠ Holice a speciálně ve dnech 11. a 13. 10. od 15 do 18 hodin nefalšovanou výstavku hub



Muzeum Rýmařov

Milí přátelé,
rádi bychom vás pozvali na akce, které jsme pro vás připravili.

Již tento čtvrtek 6. října v 17 hodin budeme ve velkém sále Galerie Octopus promítat unikátní videodokument vzniklý na základě rozhlasového pásma JIŘÍ JÍLEK: SOBOTÍNSKÝ SOCHAŘ, MALÍŘ A BÁSNÍK literárního historika Jana Slavotínka z roku 1984.



Promítání proběhne k výstavě soch, obrazů, kreseb a fotografií sobotínského sochaře, malíře a básníka JIŘÍHO JÍLKA (1925–1981) s názvem SATYR V KRUHU MÚZ v Galerii Octopus, která potrvá do 30. října. Zároveň s výstavou Jiřího Jílka probíhá v komo-

ním prostoru Galerie Pranyř výstava fotografií a kreseb VZPOMÍNKA NA MIROSLAVA KOVALA (1944–2022), vynikajícího výtvarníka a kurátora Galerie Jiřího Jílka v Šumperku.

Sledujte nás na: www.muzeumrymarov.cz, facebook @muzeumrymarov nebo instagram @muzeumrymarov.

Těšíme se na setkání s vámi!
S přáním krásného podzimu

Michal Vyhliďal
Městské muzeum Rýmařov
nám. Míru 6, Rýmařov
tel.: 554 254 382
muzeum@inforymarov.cz



Rodinný Penzion Majorka

Nově a stylově zrekonstruovaný secesní dům postavený Janem Husičkou v letech 1867–1872. Statek s konírnou býval ve své době nejkrásnějším domem v obci Slatinice. Manželé Husičkovi měli dceru Marii, která se po I. světové válce provdala za Františka Koudelku, důstojníka rakouské armády, který se narodil v nedalekých Drahanovicích. Marie Koudelková Husičková byla zvaná podle hodnosti svého manžela „Majorka“.

Dnes je z bývalého statku stylový penzion, který svým návštěvníkům nabízí ubyto-

vání v šestnácti pokojích. Pro náročné klienty je připraveno VIP apartmá Pekárna, vybavené stylovým nábytkem a americkými kamny.

Všem hostům je k dispozici společenská místnost a dále se v objektu penzionu nachází stylově zařízený prostor Pekárny. Oba tyto prostory lze využít pro firemní večírky, oslavy narozenin, rauty a jiné společenské akce. Pro školení a semináře nabízí penzion vlastní vybavenou školicí místnost pro 40 osob.



Lázně Slatinice a. s.,
Slatinice 29, 783 42,
www.lazneslatinice.cz,
recepce@lazneslatinice.cz



Přehled kulturních akcí ve Velké Bystřici v říjnu

Město  Velká Bystřice

1. – 30. 10. / galeriezet / po – pá 8:30–17:00, so + ne – zavřeno

Klára Sedlo: Nekonečná krajina – výstava obrazů

Artist's statement: Stejně jako děti vidí ve věcech často živé objekty, i já stavím své obrazy z předmětů, které v mém vidění světa personifikují a symbolizují emoce, chování nebo touhy. Především mě fascinují všechny ty zbytečné, roztomilé věci, které si jako dospělí kupujeme, abychom zahnali pocit smutku. Jejich zobrazení je pro mě symbolem povrchního způsobu myšlení. Tato povrchnost je mé stěžejní téma. Fascinuje mě, že lidé mají strach hledat skutečnou podstatu věci a radši zůstávají v pohodlných schématech. Příliš často hledáme jednoduchá řešení. A to je přesně to, co mě obrazy nenabízí. Jsou naopak plné. Plné symbolů, skrytých příběhů, podivných vztahů a nutí se ptát. Nutím diváka hledět na obraz, kde nic není, jak se zdá. Je zde něco znepokojivě komplikovaného, co je třeba odhalit. Je to obraz, který - paradoxně - neuklidňuje, přes všechny ty krásné věci, které jsou na něm zobrazeny. Vizuálně se snažím pracovat s obrazem abstraktně, byť zobrazuji realisticky. Ty dvě věci se nevyklučují. Manipuluji s výjevy jako s koláží a vždy zvažuji nejen to, co namalovat, ale též kam a jak. Nesnáším trendy redukci obrazu. Obohacení dává mnohem více možností, jak s dílem pracovat. A tak se snažím vytvořit si vlastní výtvarný „jazyk“, protože žádný z těch, co existují, úplně nesedí mým slovům. (www.klarasedlo.com)

7. – 8. 10. / orlovna / pá 14:00–18:00, so 8:00–12:00

Podzimní bazárek

Na našem bazárku můžete nakoupit dětské oblečení, hračky, kojenecké potřeby, kočárky, sportovní vybavení pro děti a další. Pro bližší informace pište na e-mail: bystricky.bazarek@seznam.cz

9. 10. / kostel Stěti sv. Jana Křtitele / ne 10:00–13:00

Myslivecká slavnost – Hubertská mše

Slavnostní Hubertskou mší myslivci a lesníci poděkují za dary přírody. Od 10:00 hod. slavnostní Hubertská mše, kterou doprovodí tubačský sbor Vojenských lesů a statků Lipník nad Bečvou a ZUŠ Potštát, od 11:30 hod. bude na farním dvoře připraveno bohaté zvěřinové i jiné občerstvení.

14. 10. / galeriezet / pá 18:00–19:30

Milena Steinmasslová – Jsme opravdu národ Komenského?

Kruh přátel hudby Velká Bystřice uvádí pořad slova a hudby. Účinkují Milena Steinmasslová, Fran-

tišek Kreuzmann a Lenka Kozderková.

Komenský by nechtěl, abychom jej pouze obdivovali jako moudrého, jehož moudrost je dnes mnohdy vnímaná s lítostí, protože si myslíme, že nemá žádný význam. Chtěl by však, abychom konali.

23. 10. / pole u hřbitova / ne 14:00–16:00

Drakiáda

Nekupujte draka v obchodě. Zkuste si letos postavit doma váš vlastní originál a přijďte ho vypustit na dračím letec-kém dnu. Určitě se pobavíte.

23. 10. / KD Nadační / ne 18:00–20:00

Byl to skřivan – premiéra komedie Ephraima Kishona

Mnozí autoři divadelních her se s menším, či větším úspěchem občas pokouší přepsat divadelní hry klasických autorů do žánru parodie. Ephraim Kishon se ve své úspěšné komedii vydal zcela odlišnou cestou a položil si otázku, jak by mohlo vypadat manželství Shakespearovského Romea a Julie po třiceti letech v případě, že by toto klasické drama neskončilo smrtí obou milenců. Celou komedii dále ještě okořenil duchem ze-

snulého Shakespeara, který tím pádem nemá klid ani po smrti a nestačí se divit, co se v rodině Monteků odehrává.

Základní vstupné 150 Kč

Snížené vstupné 80 Kč

Předprodej vstupenek bude zahájen 3. října v Kulturním a informačním centru Velká Bystřice.

30. 10. / galeriezet / ne 17:00–18:00

Kruh přátel hudby: Pražské komorní duo a František Novotný

Poetické setkání s básničkami a texty Františka Novotného v jeho autorském podání a skladbami klasiků české i světové hudby – B. Smetany, Ant. Dvořáka, W. A. Mozarta, Jar. Ježka i dalších, dle momentální nálady a inspirace. František Novotný, redaktor, scenárista, publicista, moderátor Českého rozhlasu, básník, textař. Dlouhodobě spolupracoval se skupinou Spirituál kvintet, především jako textař, ale i jako hudební režisér jejich koncertů.

Pražské smyčcové duo ve složení housle a kontrabas interpretuje skladby českých i světových autorů klasické hudby. Oba umělci mají zkušenosti s multi-žánrovou hudbou, od vážné hudby přes šansony, spirituály až k folkloru.

Barokní sýpka v Luděrově

Dobrý den,

dovolte, abych Vás ještě jednou jménem našeho spolku U nás pozval na koncert hudební skupiny Antikvartet, který se koná v sobotu 1. 10. v 17 hod. v Barokní sýpce Luděrov.

Přeji Vám pěkný den

Karel Váňa

U nás z.s., Luděrov 67

783 43 Drahanovice

osunas@seznam.cz

tel. 604 246 932

http://www.luderov.cz/

www.facebook.com/Barokni.

sypka.Luderov



KULTURNÍ PŘEHLED ŘÍJEN 2022

AKCE

Sobota a neděle 15. a 16. října / Březský vrch

Vrchy Hobby Cup Konice

Série hobby automobilových závodů do vrchu, více na www.vrchyhobbycup.cz

Úterý 25. října od 18.00 hodin / Masarykovo náměstí a zámecký park

Uspávání broučků s lampionovou procházkou

Pátek 28. října od 14.00 hodin / Březský vrch
15. Konická drakiáda

Pořádá SDH Konice, MěKS Konice a MC Srdíčko Konice. Čaj zajištěn, špekáčky na opékání s sebou.

Pátek 28. října v 15:30 / Březský vrch – u mohyly

Den vzniku samostatné ČSR

Vzpomínka, společné položení věnce a vztyčení vlajky. SDH Konice, Skaut Konice a ostatní spolky. Zveme na podzimní procházku.

KNIHOVNY

Městská knihovna Konice

(zámeček Konice, 1. patro) – půjčovná doba: pondělí, středa, pátek:

9.00–11.00 a 11.30–16.00 hodin

Služba – balení knih, tel.: 582 396 487

www.konicka.knihovna.cz

Křemenec – půjčovná doba:

pátek: 17.00–18.30 hodin

Nová Dědina – půjčovná doba: sobota – lichý týden: 14.00–15.30 hodin

VÝSTAVY

do 8. října / Zámecká galerie

výstava uměleckých panenek ze sbírky Evy a Jiřího Cigánkových

14. října – 17. listopadu / Zámecká galerie

výstava obrazů Veroniky Schulzové a Jany K. Šemberové

Vernisáž v pátek 14. října v 17.00 hodin

Po – Pá 9.00 – 12.00, 13.00 – 16.00 /

vstup přes informační centrum /

vstupné dobrovolné

KONCERTY

středa 12. října / Koncertní sál zámku Konice

PF Guitar Quartet – NEKONÁ SE!

Přeloženo z důvodu úrazu, omlouváme se

středa 16. listopadu v 19.00 hod. / Koncertní sál zámku Konice

Koncert k počtce zakladatele KPH pana Aloise Trnečky

DIVADLO – předprodej

Neděle 13. listopadu v 16.00 hodin / sál zámku Konice

Don Don Šajn

Divadlo klauniky Brno - za tónů opery Don Giovanni W. A. Mozarta

Hra s rytmickým názvem Don Don Šajn v sobě snoubí operu i klaunský nadhled, ve kterém znovu ožívá původní český překlad Dona Giovannioho od Rudolfa Vonásky.

Více na www.klaunika.eu

Vstupné 130 Kč / předprodej za 100 Kč do 11. 11. 2022 v TIC Konice, tel.:

582 334 987

KINO

Sobota 8. října od 18.00 hodin / Komunitní centrum

Sousedský večer s filmem

Robert Sedláček – Promlčeno

ZÁMEK KONICE

Turistické informační centrum / Muzeum řemesel Konicka, z. s.

Tel.: 582 334 987, 739 333 721

e-mail: icko.konice@seznam.cz

Po – Pá: 9.00–12.30 a 13.00–16.00 hodin

Prohlídkové trasy zámku Konice a expozic Muzea řemesel Konicka, z. s., probíhají s průvodcem. Vstupenky zakoupíte v informačním centru. Nezávisle zajišťujeme vstup na aktuální výstavu do zámecké galerie (vstupné je dobrovolné). Nabízíme prodej suvenýrů, regionálních produktů a služby TIC třídy C. Prohlídky zámku o víkendech a mimo uvedené časy vám zajistíme jen po domluvě předem, v týdnu v informačním centru, nebo se správcem zámku, tel.: 724 328 934. Více na www.mekskonice.cz

KOMUNITNÍ CENTRUM

Sobota 8. října od 19.00 hodin / Sousedský večer s filmem – Promlčeno (režie Robert Sedláček)

Úterý 11. října od 15.30 hodin / Poradna pro rodinu – seznámení s možnostmi využití služeb a pomoci

Sobota 22. října od 15.00 hodin / Halloweenké odpoledne pro děti

Pravidelné aktivity v komunitním centru:

Pondělí 16.15 hodin – jóga s Michaelou

/ Pondělí 17.30 hodin – cvičení pro ženy

/ Středa 17.00 hodin – cvičení pro ženy

/ Středa 18.00 hodin – jóga s Danou / Čtvr-

tek 16.00 hodin – rukodělná dílna

Aktuální pravidelné i připravované aktivity komunitního centra sledujte na webových stránkách města Konice, Facebooku a nástěnce v podatelně MÚ.

Kontakt: Vrchlického 386, Konice / Mgr. Jitka Klemsová, DiS / tel.: 702 269 964 / e-mail: jitka.klemsova@konice.cz



Láska pod kapotou, svérázná romance s vůní benzínu.



Snímek Mira Rema *Láska pod kapotou* jsem shlédl za pro mne osobně velmi zajímavé situace na filmovém festivalu v Kyjově. Film pojednává o bývalém horníkovi, který se snaží popasovat se životem láskou k burácivým motorům a smířlivostí k pracicovému extremismu. Obdobně i já jsem natočil film *Nová šichta* o propuštěném horníkovi, který se v nové životní situaci vydal svou originální cestou - rozhodl se zkusit přeučit na programátora. Oba filmy se na Kyjovském festivalu promítaly hned za sebou a navzájem si je shlédli oba hlavní představitelé - Jaroslav Vávra a Tomáš Hisem. Setkání vyvolalo zajímavou debatu, čím se jejich příběhy i přes počáteční stejnou výchozí situaci liší, co kdo z nich ztratil a získal.

Tvorbu Mira Rema sleduji dlouhodobě a ze slovenské dokumentární scény je mi autorem nejbližším. Již od jeho krátkometrážní prvotiny *Arsy Versy* mi imponoval jeho nekompromisní důraz na vizualitu a důmyslnost užití filmových výrazových prostředků. Oproti stylizovanému *Arsy Versy* je rozvinul v dokumentu *Comeback* z prostředí slovenské věznice v působivý záznam autentické reality. Film se svým formálním uchopením vymezuje proti tradiční estetice zejména televizních dokumentů, která je postavena na respondentech hovořících do kamery, užití mimo-obrazového výkladového komentáře, či ilustračních záběrů. Film pečlivým záběrováním a stavbou autentických situací, které nesou povahu svědectví, pečlivě buduje vězeňské univerzum, do kterého nás, jakožto diváky, uvrhá. Pro Rema je atmosféra, rytmus a estetické uchopení prostředí důležitější, než informace.

Na obdobných základech Remo staví i formální uchopení *Lásky pod kapotou*. Precizně a civilně natočené situace ze života Jarka střídají dravé scény z motokroso- vých závodů. Za ohlušujícího soundtracku a z použití malých kamer instalovaných do všech koutů sportovního závodního „vrahu“, nám Remo zprostředkovává zážitky z agresivní rychlé jízdy. Právě formální stránku považuji za jednu z největších kvalit snímku.

Vzrůstající agrese hlavního protagonisty, která vyvěrá z jeho osobní frustrace způsobené životními peripetiemi, je z mého pohledu jedním z hlavních témat filmu. S roz-

vedeným Jarkem se soudí o majetek jeho vlastní děti, žije v domě se svou matkou. Nevěří ve spravedlnost, proklíná porevoluční dobu, ve které se mu nedaří obstát. Je zástupcem třídy, která z polistopadového vývoje neprofitovala a Remo nám portrétuje v jádru hodného člověka, který se však vzhledem k okolnostem začne přiklánět k extremismu.



Světlou stránku jeho života představuje láska k jeho přítelkyni Jitce a silným motorům. Právě závody Jitky v autě, které postavil, jsou pro Jarkovi agresi bezpečným ventilem (podobně jako pro jiné jím může být fanouškovská účast na fotbalovém utkání, či hospodská rvačka).

Za vysokou kvalitu filmu považuji, že Remo našel protagonisty ze společenské periferie, kteří jsou velmi charmatičtí, vtipní a autentičtí. Pro Rema, který své filmy staví na detailnosti a vytříbenosti jednotlivých filmových scén se jedná a klíčovou ingredienci, protože pro diváka je radost s postavami trávit čas, ikdyž se děj filmu nijak výrazně neposouvá. Pro Rema je také typické, že s protagonisty pracuje jako s neherci a nechává je v různých situacích improvizovat. Pakliže by šlo o film hraný, snadno bychom o něm mohli říct, že shlédneme „skvělé herecké výkony“ a to nejen v rolích hlavních, ale i vedlejších. Například Jarkova maminka s kterou sdílí domov je svým nehereckým projevem nezapomenutelná, a to zejména třeba ve scénách s lovením mouchy.

V čem naopak spatřuji slabiny filmu je nevýrazný vývoj postav i samotného děje. Většina klíčových momentů Jarka v jeho životě se již odehrála před samotným natáčením, dozvídáme se tak o nich jen zprostředkovaně. Z vyprávění, za použití archivů, či sledujeme důsledky těchto událostí z minulosti. (Například scéna soudu s rodinou.) Film vnímám jako portrét člověka

v určité fázi životní stagnace, což mu však myslím příliš nepomáhá, pakliže jej chceme nahlédnout prizmatem dramatu. Jarek, kterého na konci filmu opouštíme, i jeho přítelkyně, jsou velmi podobní těm, s kterými jsme se seznámili na začátku filmu. Osobně jsem měl trochu dojem, že je většina filmu vlastně expozice pro velkolepé finále, které by však mohlo sloužit také jako zápletky s dalším vývojem.

Gradaci napomáhá výrazná rocková hudební stopa, která nám pomáhá pocítit Jarkovu vzrůstající frustraci a agresi. Když jej tak v závěru filmu sledujeme s přítelkyní na koncertě skupiny Ortel, při zpěvu písně Mešita, je to právě i hudební kontrast, který ze scény dělá ve stavbě díla vrcholnou katarzní situaci. Oproti razantně používaným hlasitým metalovým a rockovým riffům, se náhle ozvou poklidné a uvolňující tóny akustické kytary. I přes xenofobně laděný text písně, tak můžeme společně s Jarkem prožít určité uvolnění, které se může pojit s naší empatií a lepším pochopením jeho příklonu k extrémismu.

I ze samotné diskuze s Jarkem po skončení filmu, kterou otevřel zvoláním „Připadám vám snad jak nějaký extrémista!“ bylo zřejmé, že má v sobě mnoho zloby a zahořklosti.

Mezi diváky jsem seděl společně s Tomášem Hisemem, hlavním protagonistou *Nové šichty*, jehož příběh se však stal v jistém smyslu přesným opakem příběhu Jarka. Po propuštění z dolu se mu podařilo opět pracovní začlenit v oboru IT, navíc získal uznání širší společnosti, když se stal mediální celebritou. Jak snad i vyplývá z mého filmu, nebylo to však pouze proto, že by šel tvrdě za svým cílem, ale i proto, že měl velké štěstí a ve správný čas se ocitl na správném místě. Nepropadl by pak stejné zahořklosti jako Jarek s příklonem k extrémismu?

Nové šichtě je vytýkáno, že neukazuje sociální realitu horníků, kteří po propuštění z dolu neuspěli a Tomášův příběh je de-facto výjimečný. O to jsem radši, že vznikla *Láska pod kapotou*, která tuto situaci ukazuje do hloubky, aniž by dělala kompromisy ve formálních kvalitách a společná projekce myslím ukázala, že se filmy mohou navzájem výborně doplnit.

Jindřich Andrš

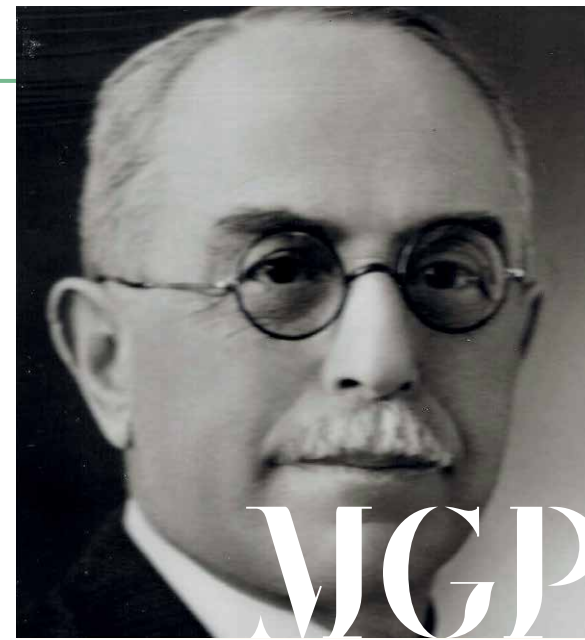
Muzeum a galerie v Prostějově

Vážení návštěvníci, přátelé a příznivci MGP,

přijměte pozvání na přednášku Ivana Čecha s názvem **Čestný občan města Bruno Winter, mecenáš, který léty málem upadl v zapomenutí...**, která se uskuteční ve čtvrtek 6. 10. 2022 v 16:00 hodin v Galerii Špalíček na ulici Uprkova 18 v Prostějově. Přednáška představí Bruna Wintera jako podnikatele, sběratele a mecenáše, který v roce 1938 daroval svou hodnotnou sbírku hodin muzeu, ale také jako člověka s tragickým osudem spjatým s krutým obdobím holocaustu. Vstupné 30 Kč.

S pozdravem za MGP

Mgr. Markéta Hamzová
zástupkyně ředitelky, tisková mluvčí
Muzeum a galerie v Prostějově
nám. T. G. Masaryka 2, 796 01 Prostějov
mobil: 770 128 305, mhamzova@muzeumpv.cz
www.muzeumpv.cz



Den v kostýmech na hradě Šternberk

Státní hrad Šternberk zve všechny návštěvníky na **Den v historických kostýmech 2022**. Jedna z nejoblíbenějších akcí se po tříleté odmlce vrací do kalendáře hradu Šternberk. Doprovodný program se uskuteční v sobotu 1. října 2022 od 10 do 15 hodin.

Hradem budou provázet průvodci oblečení v historických kostýmech speciálním okruhem zahrnujícím obě patra hradu. Výklad průvodců bude zaměřen nejen na informace z historie hradu, ale i historii módy a oblékání.

Specialitou je půjčovna historických kostýmů, kterou naleznete v hodovním sále hradu. Dospělí návštěvníci i děti mohou vybírat z dobových kostýmů a ná-

sledně se nechat zvěčnit profesionálním fotografem. Připraven bude fotokoutek vybavený moderní technologií dotykového fotozrcadla s možností přímého tisku fotografií, využít lze samozřejmě i vlastní fotoaparát. Vstupné na prohlídku zahrnuje zapůjčení jednoho kostýmu, fotografie se hradí samostatně.

Chcete-li si vyzkoušet historické kostýmy, pořídit si atraktivní fotografie do rodinného alba a dozvědět se více o historii módy, navštivte v sobotu 1. října 2022 státní hrad Šternberk. Je pro vás připraven Den v historických kostýmech 2022. Těšíme se na vaši návštěvu.



Vstupné na prohlídky:
Plné: 300 Kč
Snížené: 240 Kč
Děti 6 – 17 let: 120 Kč

Jan II. Pňovský ze Sovince se vrací

Historický spolek Kirri z Pňovic v roce 2022 v rámci svých historických aktivit navštívil několik historických akcí, na kterých se předvedl jako družina Jana II. Pňovského ze Sovince, který žil v 15. století v Pňovicích na tvrzi, odkud vládl svému panství na Litovelsku. Se svojí družinou navštívil na základě osobního pozvání několik spřátelených panství. Delegace šlechty Jana II. se řádně prezentovala v průvodech na Slavnostech pětileté růže v Českém Krumlově

(17. 6.–19. 6.), Znojemském vinobraní (9. 9.–11. 9.), hradě Burghausenu v Německu (8. 7.–10. 7.) a na zámku Smolenice na Slovensku (27. 8.–28. 8.).

Historický spolek Kirri



Postřehy z Valné hromady

Sál kulturního domu v Hněvotíně zaplnili sedmého září členové zdejšího Honebního společenstva Hněvotín Topolany, kteří se sešli na své Valné hromadě, svolané honebním starostou Lubomírem Vymazalem. Ten po sečtení hlasů přítomných valnou hromadu zahájil a ze zdravotních důvodů (hlasová indispozice) požádal starostu obce Ing. Jaroslava Dvořáka, jako zástupce jednoho z největších majitelů pozemků o další vedení valné hromady, což bylo odhlasováno.

Hned v úvodu dali přítomní vlastníci pozemků jednoznačně najevo, že o nájemci honitby na dalších deset let je rozhodnuto ve prospěch zdejšího Mysliveckého spolku Blata Hněvotín. Toto vyslovené a později také odhlasované rozhodnutí s výsledkem, proti nikdo, zdržel se jeden, uvítal i místostarosta obce Miloslav Antl. Řekl: „Jsem rád tomuto vašemu rozhodnutí, protože obci především jde o spokojenost a rozvoj obecních organizací mezi které myslivci rozhodně patří. Přijaté rozhodnutí lze hodnotit jako první významný krok na cestě k stálému zlepšování spolupráce se zemědělci hněvotínska.“ To potvrdil i Roman Koutek, člen republikové a regionální Asociace soukromých zemědělců a dnešním dnem také nový člen výboru Honebního společenstva Hněvotín Topolany. Jednání Valné hromady pokračovalo dle přijatého programu.

Závěrečné usnesení obsahovalo kromě obměny a rozšíření členů výboru úkoly nejen pro Honební společenstvo, ale také pro Myslivecké sdružení. Členové Mysliveckého sdružení Blata Hněvotín se postarali o bohaté pohoštění včetně obsluhy. Za což jim děkujeme, srčí guláš byl výborný. Novému výboru přejeme hodně úspěchu.

Rudolf Krč

Pohled do sálu



Předsednický stůl starosta obce Ing. Jaroslav Dvořák řídí valnou hromadu.



Počítání hlasů



Majitelky pozemků



Za Jejím Veličenstvem, královnou Alžbětou II.



Její Veličenstvo královna Alžběta II., z Boží milosti královna Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, Obránce víry, která zemřela ve věku 96 let, byla nejdéle sloužícím monarchou Spojeného království. V období dramatických změn se osvědčila jako jedna z nejvýkonnějších a nejoblíbenějších panovníků.

Prožila velkou část 20. století i hodný kus století 21.: dobře informovaná a skvěle orientovaná až do konce, jen s drobnými omezeními po jejích devadesátinách. Po celou dobu svého panování měla neochvějnou, jasnou vizi svého poslání jako britské panovnice a jako hlavy Commonwealthu, oběma úřadům byla plně oddána.

Jako královna věděla, jak reprezentovat Británii; jako žena byla velmi skromná, vždy pro sebe žádala málo. Jejím heslem byla povinnost a během života naplněného povinností uspěla v mnoha významných počinech: již za války demonstrovala sepětí panujícího rodu se svým národem osobní účastí na válečném úsilí, když sloužila jako řidička těžkých nákladních vozů v pomocném armádním sboru. Charakteristickým znakem jejího panování byla řada aktů smíření - přijetí německého prezidenta Heusse v roce 1958 a navazující třítydenní návštěva západního Německa v roce 1965, smířlivé státní návštěvy mezi Británií a Japonskem v letech

1971, 1975 a 1998, návštěva Číny v roce 1986 a Ruska v roce 1994, jakož i její průlomová návštěva Irska v roce 2011 a přijetí irského prezidenta v roce 2014. Všichni máme také v paměti její návštěvu Československa na pozvání V. Havla v roce 1996. Při všech těchto aktivitách královna i její manžel vévoda z Edinburghu usilovali o zhlazení příkopů z minulosti a nastavení příznivých vztahů pro budoucnost.

Ve svém manželovi, princ Filipovi, měla královna nekonečnou podporu – po celou dobu jejího panování byl vždy po jejím boku, dokud v roce 2017 ve věku 96 let neustoupil z veřejných funkcí. Zemřel vloni krátce před svými 100. narozeninami.

Ještě před svým nástupem na trůn vydala jako princezna prohlášení, v němž vyzvala celý národ ke spolupráci:

„Prohlašuji před vámi všemi, že celý můj život, ať už dlouhý nebo krátký, bude věnován vaší službě a službě naší velké královské rodiny, do níž všichni patříme. Nebudu však mít sílu splnit toto předsevzetí sama, pokud se k němu nepřipojíte se mnou, jak vás k tomu nyní vyzývám: Víím, že vaše podpora bude neochvějně poskytnuta. Bůh mi pomáhej, abych svůj slib splnila, a Bůh

žehnej vám všem, kteří jste ochotni se na něm podílet.“

A její poddaní se nepochybně připojili: navzdory mnoha předpovědím bylo královnino stříbrné jubileum v roce 1977 oslaveno s nadšením, lidé spontánně pořádali oslavné akce a pouliční večírky. A v době jejího zlatého jubilea v roce 2002 byly rozsáhlé projevy náklonnosti a loajality ze strany jejích poddaných stejně silné jako ty před půl stoletím. Oslavy, které pak provázely její diamantové jubileum v roce 2012 – rok korunovaný jejím triumfálním „sekokem padákem“ na zahajovací ceremoniál olympiády v Londýně – ukázaly národ sjednocený ve své náklonnosti ke své panovnici a ke staleté monarchii, kterou ztělesňovala.

Britská královna Alžběta II. byla ztělesněním principů, které staví monarchii vysoce nad uspořádání republikánské: byla živoucím symbolem a svorníkem všeho svého lidu, povzbuzovala národ v těžkých dobách, ať už kdysi za války nebo nedávno v covidové pandemii, zasvětila celý svůj život službě národu a nebyla při tom limitována nebo determinována výhledem na konec svého mandátu. A spontánní oslavy jejích výročí ukázaly, že monarchie dokáže to, co republika neumí vůbec: sjednocovat lidi ve společné radosti.

Radim Špaček



V Olomouci 28. října 2022

sraz v 15.00 hod. na Michalských schodech vedle chrámu sv. Michala

Trasa pochodu:

Zerotínovo nám. – Panská ul. – Dolní nám. – Horní nám. – Ztracená ul. – Křížkovského ul. – Katedrála sv. Václava

zve Regionální společnost Koruny České v Olomouckém kraji

Olomouc třídí odpad,

Nebezpečné odpady

Nápojové kartony

Papír

Sklo

Plasty

**• sbíráme,
• separujeme,
• recyklujeme**

přidejte se také vy...

Olomouc třídí odpad

**TECHNICKÉ SLUŽBY:
MĚSTA OLOMOUCE**

ZÁMEK DŘEVOHOSTICE

PŘÍJEMNÉ MÍSTO PRO SVATBU A SVATEBNÍ HOSTINU

www.drevohostice.cz

Kontakt: Matrika Dřevohostice 581 297 916

Modlitební liga, monarchisté.cz a rodina Philippova
srdečně zvou na

Slavnostní požehnání Karlova kříže



pátek 28. 10. 2022 v 10.30 hod.
náměstí C. a K. Karla I. Habsbursko-Lotrinského
Horní Tošanovice

následná mše svatá
ke cti blahoslaveného Karla Rakouského
v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Hnojníku v 11.00 hod.,
kterou bude celebrovat Mons. Mgr. Rudolf Sikora

Po mši jste srdečně zváni ke slavnostnímu obědu
v místní restauraci U Zajíce



Evropský den bez aut

Místní společnost Koruny České v Olomouci si připomněla ve čtvrtek 22. 9. tradiční evropskou akci Den bez aut, jejímž cílem je alespoň jeden den v roce omezit individuální automobilovou dopravu a upřednostnit prostředky MHD či kolo. Vypravili jsme tradiční Historickou tramvaj společnosti Českomoravská – Kolben – Daněk a.s. z roku 1930, která, vyzdobena zemskými prapory, za značného zájmu kolemjdoucích hodinu kroužila hodinu kolem historického jádra města s bezplatnou přepravou cestujících.

Toto číslo vyšlo s podporou Lékárny U černého orla v Prostějově



Časopis vychází s podporou Koruny České



zelení A DOBA – měsíčník zelených hnutí

Vydává Zelený kruh Olomouc. Náklad 2 500 výtisků. Uzávěrka 15. dne v měsíci.
Šéfredaktor MUDr. Pavel Andrš, výtvarný redaktor Jiří Komár Jurečka
Redakce: V Kotlině 4, 779 00 Olomouc, tel./fax: 585 436 926
e-mail: zeleny.kruh.ol@mybox.cz, <http://www.zelenykruholomouc.cz>
Objednávky na adrese redakce.
Registrováno referátem kultury OkÚ Olomouc pod číslem MK ČR E 12634.
Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č. j.: 543/97 - p/1 ze dne 10. 2. 1997

adresát:

Tištěnou verzi tiskneme na recyklovaném papíře běleném bez použití chlóru

TISK: Petr Skyva, tel.: 608 869 087